

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μαρία Δημοπούλου Τάσος Ζόμπολας Ελένη Μπαμπίλα
Κωνσταντίνα Σκαναβή Αντιόπη Φραντζή Μαριάννα Χατζημιχαήλ

Β΄ Δημοτικού

Μελέτη Περιβάλλοντος

Τετράδιο Εργασιών

**Μελέτη Περιβάλλοντος
Β΄ Δημοτικού**

Τετράδιο Εργασιών

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Μαρία Δημοπούλου, Εκπαιδευτικός
Τάσος Ζόμπολας, Εκπαιδευτικός
Ελένη Μπαμπίλα, Εκπαιδευτικός
Κωνσταντίνα Σκαναβή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
του Πανεπιστημίου Αιγαίου
Αντιόπη Φραντζή, Εκπαιδευτικός
Μαριάννα Χατζημιχαήλ, Εκπαιδευτικός

ΚΡΙΤΕΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Ευγενία Φλογαΐτη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
του Πανεπιστημίου Αθηνών
Βασιλική Κουτσοκώστα, Σχολική Σύμβουλος
Γεώργιος Δημόπουλος, Εκπαιδευτικός

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Αικατερίνη Τσανανά, Σκιτσογράφος - Εικονογράφος

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Χαριτίνη Λιναρδάτου, Φιλόλογος

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Αλεξάνδρα Χ. Κουλουμπαρίση,
Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ

Ειρήνη Αργυρούδη, Εκπαιδευτικός

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Γιώργος Γκοηφίνος, Εικαστικός Καλλιτέχνης

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ACCESS Γραφικές Τέχνες Α.Ε.

Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:
«Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων»

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ.
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Πράξη με τίτλο:

«Συγγραφή νέων βιβλίων και παραγωγή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Τύπας
Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Αναπληρωτής Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Οικονόμου
Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗΣ

Η επανέκδοση του παρόντος βιβλίου πραγματοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων «Διόφαντος» μέσω ψηφιακής μακέτας, η οποία δημιουργήθηκε με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ / ΕΠ «Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση» / Πράξη «ΣΤΗΡΙΖΩ».

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Μεταρρυθμιστικό Ταμείο

Οι διορθώσεις πραγματοποιήθηκαν κατόπιν έγκρισης του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μαρία Δημοπούλου Τάσος Ζόμπολας Ελένη Μπαμπίλα
Κωνσταντίνα Σκαναβή Αντιόπη Φραντζή Μαριάννα Χατζημιχαήλ

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΛΕΙΔΟΣΚΟΠΙΟ

Η συγγραφή και η επιστημονική επιμέλεια του βιβλίου πραγματοποιήθηκε
υπό την αιγίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Μελέτη Περιβάλλοντος Β' Δημοτικού

Τετράδιο Εργασιών

1 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τι υπάρχει γύρω από το σχολείο μου

Συμπλήρωσε στους κύκλους χώρους και κτίρια που βρίσκονται γύρω από το σχολείο σου. Μπορείς να γράψεις τα ονόματά τους ή να τα ζωγραφίσεις. Φρόντισε να τα τοποθετήσεις στον σωστό κύκλο, ανάλογα με την απόστασή τους από το σχολείο.

Σχολείο

Κοντά

Μακριά

Πολύ μακριά

(Πεζόδρομος, σπίτια, παιδική χαρά, εκκλησία, πάρκο, βιβλιοπωλείο, πλατεία, γήπεδο ή κάτι άλλο που θέλεις εσύ.)

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

Όλα τα λουλούδια
ανθίζουν

Γράψε το όνομά σου στο κέντρο του λουλουδιού και
κάτι «καλό» για τον εαυτό σου σε ένα πέταλο.
Δώσ' το σε συμμαθητές και συμμαθήτριές σου να γράψουν
κάτι «καλό» για σένα στα υπόλοιπα πέταλα.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4

Οι κανόνες της τάξης

Σκεφτείτε και γράψτε με τον διπλανό ή τη διπλανή σας τέσσερις κανόνες που θα θέλατε να τηρούνται μέσα στην τάξη σας. Διαλέξτε τον κανόνα που θεωρείτε πιο σημαντικό. Ανακοινώστε την απόφασή σας στους συμμαθητές σας.

Κανόνες που προτείνουμε:

1.

2.

3.

4.

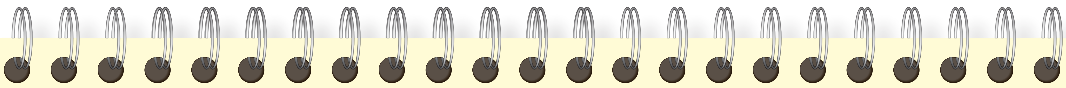

5 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Βλέπω... Μυρίζω...
Ακούω... Συναντώ...

Ζωγράφισε τι βλέπεις, τι μυρίζεις, τι ακούς και ποιους συναντάς
όταν περπατάς στους δρόμους της γειτονιάς σου.

Η γειτονιά μου

ΒΛΕΠΩ

ΜΥΡΙΖΩ

ΑΚΟΥΩ

ΣΥΝΑΝΤΩ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 6

Γνωρίζω τους
γείτονές μου

Μπορείς να επισκεφτείς πέντε οικογένειες της γειτονιάς σου
και να συμπληρώσεις στον πίνακα τα στοιχεία τους.

	Επίθετο	Τόπος καταγωγής
1.
2.
3.
4.
5.

7 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Γνωρίζω
τις υπηρεσίες

Αντιστοιχίσε:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 8

Παρουσιάζω τη
συνοικία μου

- 1** Γράψε τρεις τουλάχιστον λόγους για τους οποίους σου αρέσει να μένεις σε αυτή τη συνοικία.

- 2** Υπογράμμισε τα επίθετα που περιγράφουν καλύτερα, κατά τη γνώμη σου, τη συνοικία σου:

όμορφη, φτωχική, πλούσια, παλιά, καινούρια, μοντέρνα, μικρή, μεγάλη, καθαρή, περιποιημένη, αφρόντιστη, ασφαλής, επικίνδυνη.

- 3** Ποια μέρη της συνοικίας σου θα έδειχνες σε έναν φίλο σου (που μένει σε άλλη περιοχή), όταν σε επισκεφτεί;

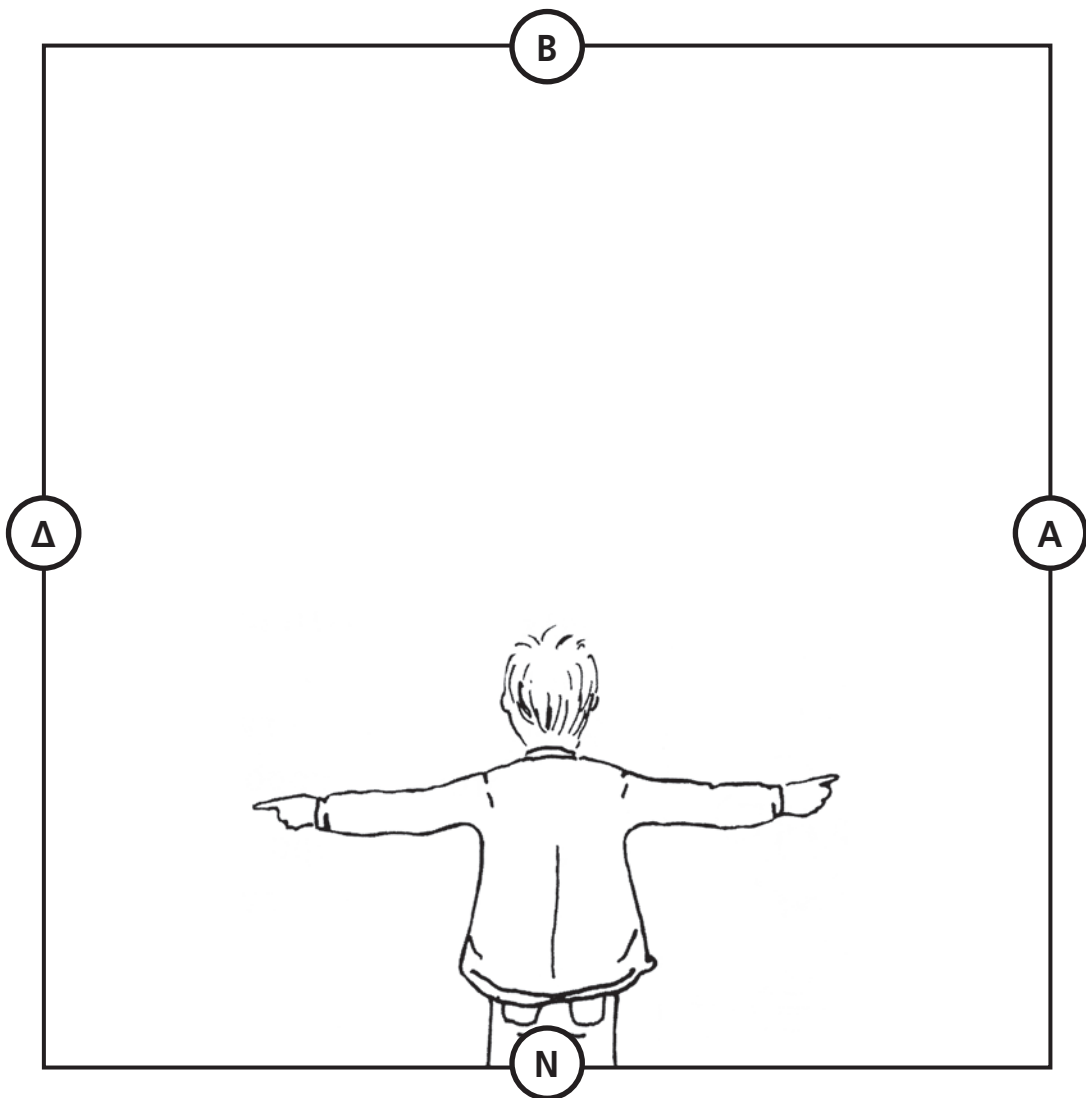

9 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Προσανατολίζομαι
στην αυλή του
σχολείου μου

Στάσου στη μέση της αυλής του σχολείου σου νωρίς το πρωί μιας ηλιόλουστης μέρας. Δες από πού βγαίνει ο ήλιος. Το σημείο αυτό λέγεται Ανατολή. Άπλωσε τα χέρια σου, έτσι ώστε το δεξί σου να δείχνει την Ανατολή. Το αριστερό σου θα δείχνει τώρα τη Δύση.

Μπροστά σου θα είναι ο Βορράς και πίσω σου ο Νότος. Σημείωσε στο παρακάτω πλάνο με λέξεις ή σύμβολα όσα βλέπεις σε καθεμιά από τις τέσσερις κατευθύνσεις των σημείων του ορίζοντα.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 10

Φτιάχνω το δικό μου βιβλίο

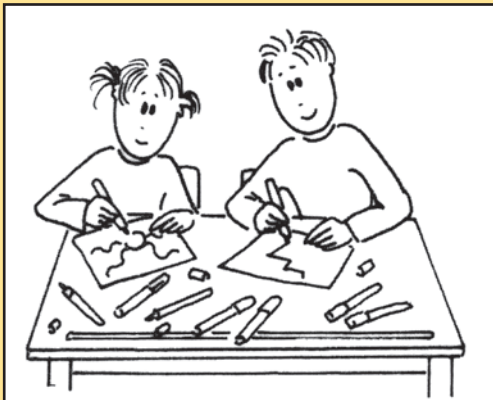

1 Διάλεξε φωτογραφίες από τη γέννησή σου μέχρι σήμερα.

2 Κόλλησε την καθεμιά σε χρωματιστό χαρτόνι.

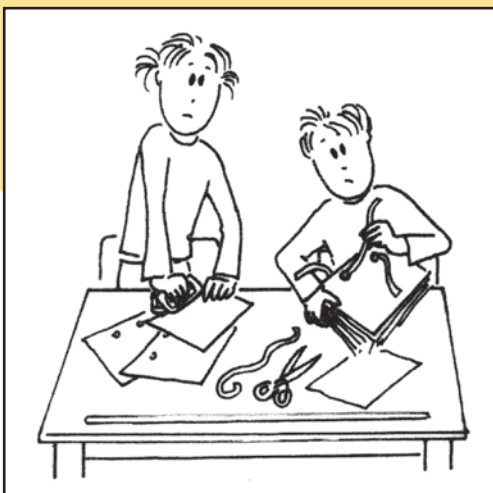
3 Γράψε την ημερομηνία και έναν ταιριαστό τίτλο.

4 Βάλε τα χαρτόνια με τις φωτογραφίες σε χρονολογική σειρά.

5 Φτιάξε τα εξώφυλλα:

Σε δύο χαρτόνια με ίδιο μέγεθος, ζωγράφισε ό,τι σου αρέσει για εξώφυλλο.

6 Βάλε τα εξώφυλλα μπροστά και πίσω. Άνοιξε τρύπες και ένωσε τα χαρτόνια με κορδέλες.

7 Δείξε το «λεύκωμα» στους φίλους σου και εξήγησέ τους πώς το έφτιαξες.

11 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το αλφαβητάρι των
αναγκών μου

Γέμισε την καρδούλα με όσες λέξεις μπορείς να βρεις που να αρχίζουν από τα γράμματα του αλφαβήτου. Οι λέξεις αυτές πρέπει να μιλούν για τις δικές σου ανάγκες.

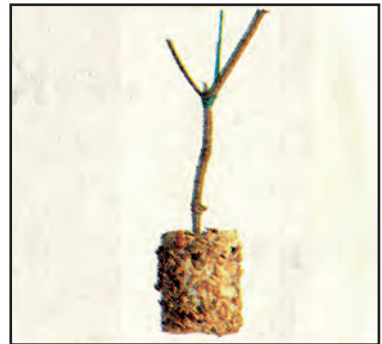
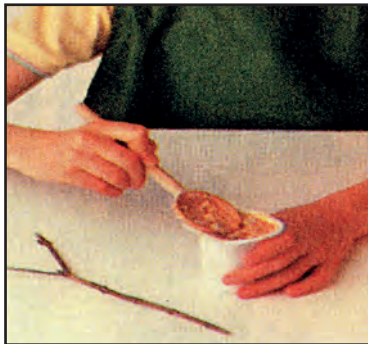
Α _____	Ν _____
Β _____	Ξ _____
Γ _____	Ο _____
Δ _____	Π _____
Ε _____	Ρ _____
Ζ _____	Σ _____
Η _____	Τ _____
Θ _____	Υ <i>χεία</i>
Ι <i>σότητα</i>	Φ _____
Κ _____	Χ _____
Λ _____	Ψ _____
Μ _____	Ω <i>ρα</i>

Τον χειμώνα τα πουλιά δυσκολεύονται να βρουν τροφή, ιδιαίτερα στις περιοχές όπου χιονίζει. Αλλά ακόμα κι αν δε χιονίζει, τα έντομα, οι σπόροι και οι μικροί καρποί τότε σπανίζουν. Μπορείς να ετοιμάσεις ταΐστρες για τα πουλιά, βοηθώντας τα έτσι να περάσουν τον χειμώνα.

Τι θα χρειαστείς: Ξηρούς καρπούς, ψίχουλα, νιφάδες καλαμποκιού και βούτυρο (όχι μαλακό).

Τι θα κάνεις: Ανακατεύεις όλα τα υλικά μαζί και γεμίζεις με αυτά ένα κεσεδάκι από γιαούρτι. Στη μέση τοποθετείς ένα μικρό κομμάτι ξύλο ή ένα κλαδάκι. Στη συνέχεια, βάζεις το κεσεδάκι στο ψυγείο για να παγώσει το βούτυρο. Όταν το βγάλεις από το ψυγείο, αφαιρείς το κεσεδάκι και κρεμάς την ταΐστρα από το ξύλο σε ένα δέντρο.

Μια άλλη ιδέα: Με το ίδιο μείγμα μπορείς να γεμίσεις ανοιχτά κουκουνάρια και να τα κρεμάσεις με έναν σπάγκο στα δέντρα.

Η αυλή του σπιτιού σου
ή του σχολείου σου
θα γεμίσει πουλιά!

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 14

Παίζουμε... κρεμάλα;

Θα προλάβεις να συμπληρώσεις τις παρακάτω λέξεις, προτού σε... κρεμάσει ο διπλανός σου ή η διπλανή σου;

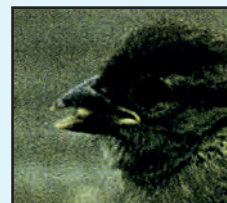
Π _ _ _ _ _

Κ _ _ _ _ _

Ρ _ _ _ _ _

Φ _ _ _ _ _

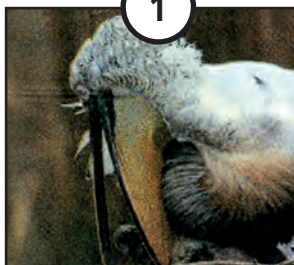
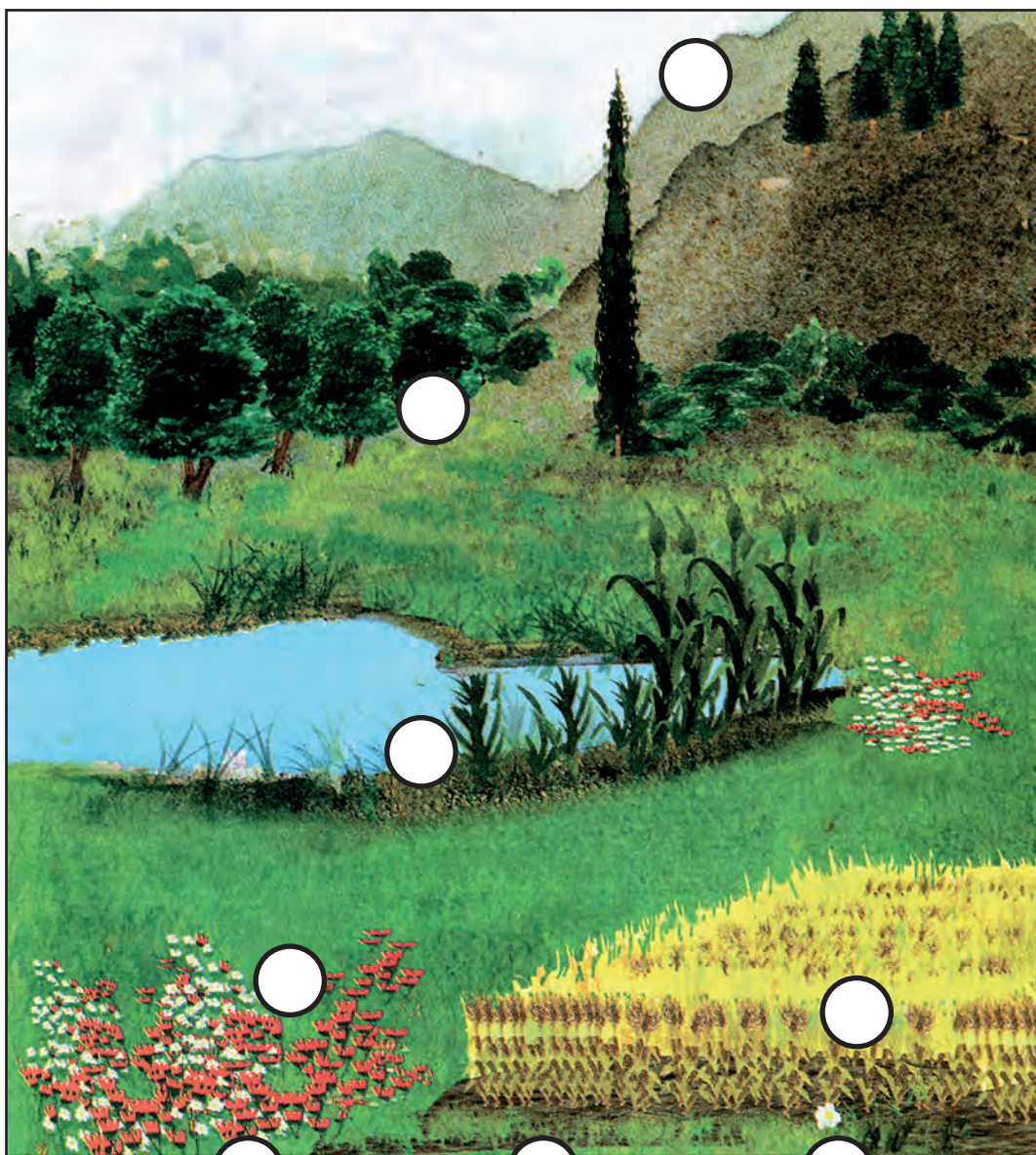

15 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Πού φωλιάζουν
τα ζώα;

Μπορείς να βρεις πού φτιάχνει τη φωλιά του κάθε ζώο; Βάλλε τον σωστό αριθμό στους κύκλους της εικόνας, ώστε κάθε ζώο να φωλιάσει στο περιβάλλον που του ταιριάζει καλύτερα.

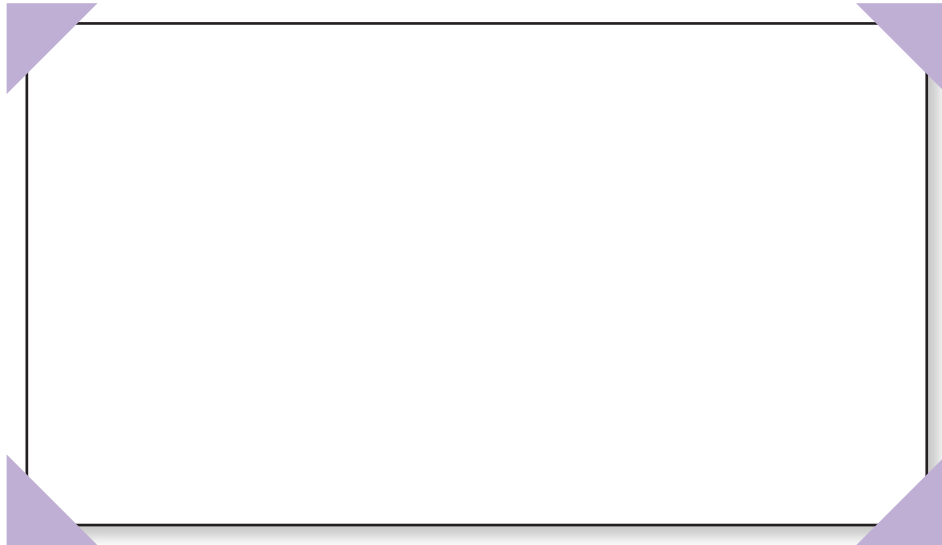

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 16

Το ζώο
που μου αρέσει

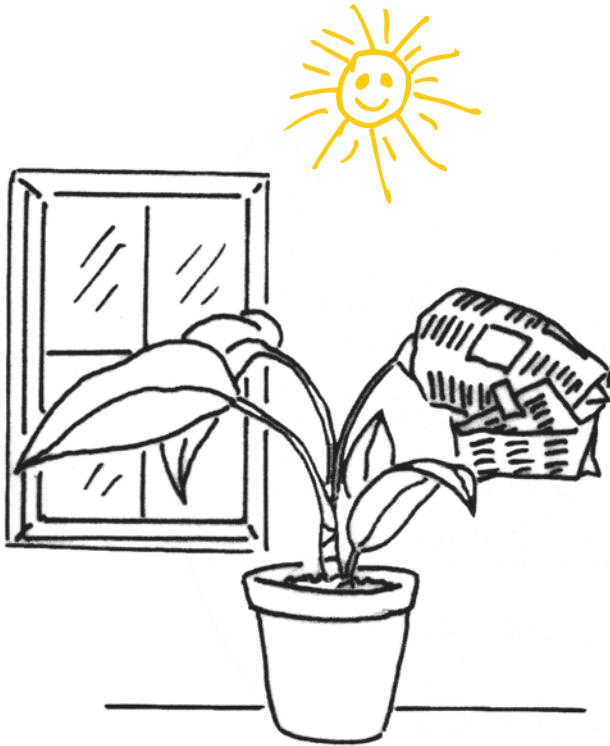
Κολλήστε εδώ τη φωτογραφία του ζώου που σας αρέσει περισσότερο.
(Αν δε βρείτε φωτογραφία του, ζωγραφίστε το.)

- 1 Περιγράψω το ζώο που διάλεξα.
- 2 Εξηγώ γιατί μου αρέσει.
- 3 Μιμούμαι το ζώο που διάλεξα.
- 4 Γράφω λίγα λόγια για το ζώο που διάλεξα.

17 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το φως δίνει ζωή

Πείραμα

Τι χρειάζομαι:

- Ένα φυτό με μεγάλα φύλλα σε γλάστρα
- Χαρτόνι ή εφημερίδα
- Σελοτέιπ

Οδηγίες:

Κάλυψε με το χαρτί ένα φύλλο του φυτού.
Βάλε τη γλάστρα κοντά στο παράθυρο.
Βγάλε το χαρτί μετά από μία βδομάδα.

Ημερομηνία που σκέπασα το φύλλο:

Τι νομίζω ότι θα συμβεί;

Ημερομηνία που το ξεσκέπασα:

Τι συνέβη τελικά;

Γιατί;

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 18

Το φυτό
που μου αρέσει

Διάλεξε ένα φυτό, συμπλήρωσε την ταυτότητά του και ζωγράφισέ το.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

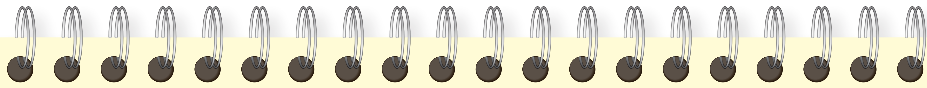
Όνομα:

Τόπος όπου ζω:

Εποχή που ανθίζω: Χρώμα του άνθους:

Τα χαρίσματά μου:

Τα προβλήματά μου:

Ζωγράφισέ με.

19 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η αγαπημένη μου
συνταγή

Βρες και γράψε τα υλικά μιας συνταγής φαγητού ή γλυκού.

ΤΙΤΛΟΣ:

ΥΛΙΚΑ:

Μέτρησε όλα τα υλικά που χρειάζονται. Βρες πόσα από αυτά είναι φυτικά, δηλαδή προέρχονται από φυτά. Γράψε τα παρακάτω:

Σύνολο υλικών:

Φυτικά προϊόντα:

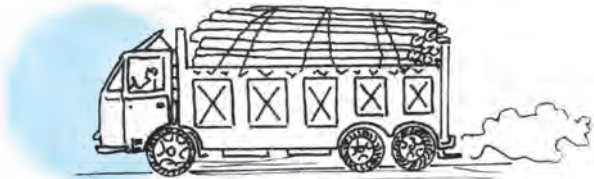
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 20

Από το δέντρο
στο χαρτί

Οι εικόνες και τα κείμενα παρουσιάζουν πώς από το δέντρο γίνεται το χαρτί.

Οι κορμοί των δέντρων
συγκεντρώνονται σε στοίβες
και μεταφέρονται με φορτηγά
στις χαρτοβιομηχανίες.

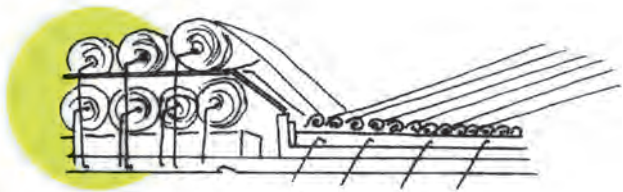

Συμπλήρωσε τα κενά με τις λέξεις της παρένθεσης

Το κόβεται σε μικρά
κομματάκια και γίνεται
(ξύλοποητός, ξύλο)

Ο μπαίνει σε
....., πιέζεται και
γίνεται μεγάλη
(ρολά χαρτιού, ξύλοποητός, ειδικά μηχανήματα)

Με το χαρτί γίνονται διάφορα πράγματα:

τετράδιο,

21 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σταυρόλεξο

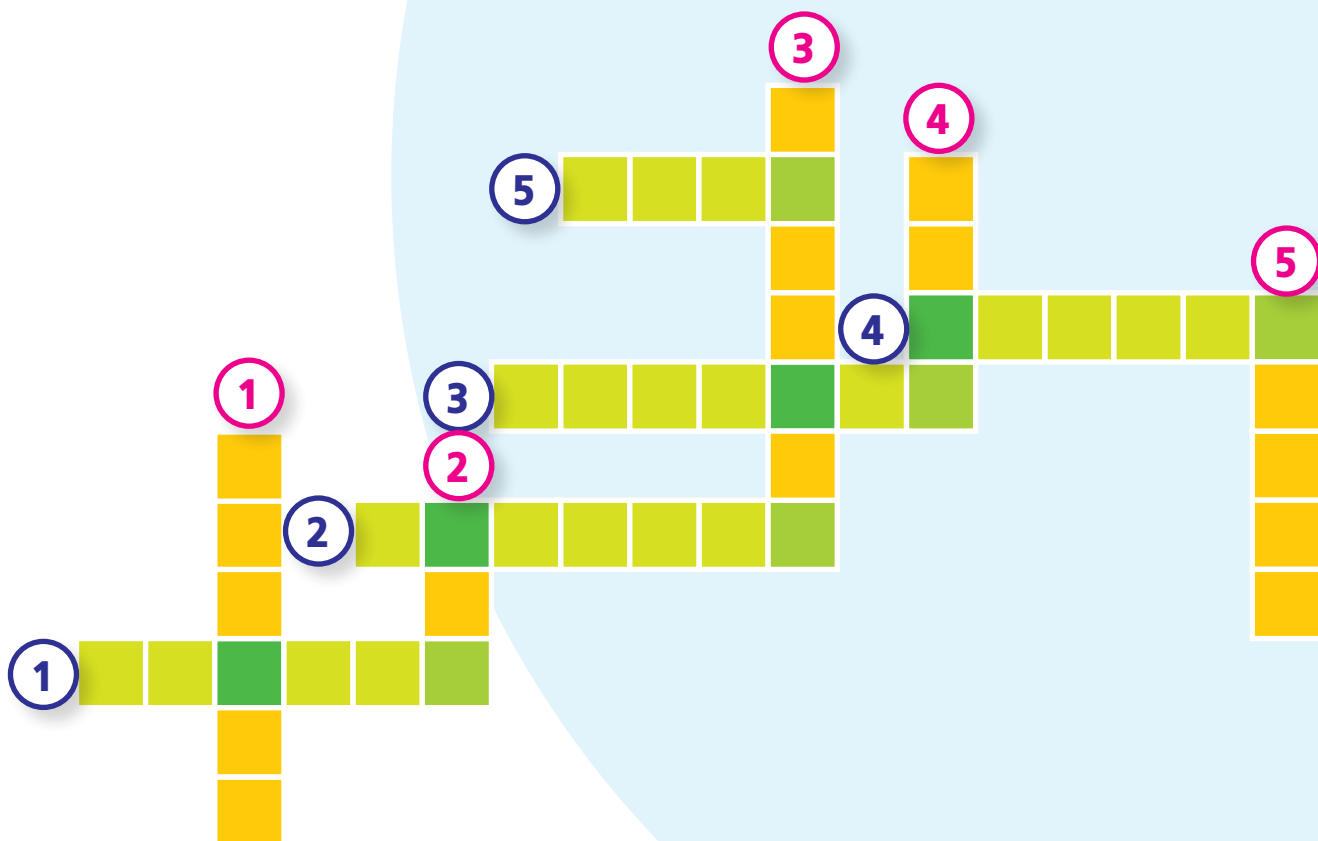

Οριζόντια

1. Είναι η μηλιά, η αχλαδιά, η καστανιά.
2. Έχουν μέσα οι καρποί.
3. Τα φυτά δίνουν στον αέρα το ...
4. Κολλοκύθια με τη ...
5. Φυτεύουμε τους σπόρους στο ...

Κάθετα

1. Οι ... έχουν πολλούς σκληρούς βλαστούς.
2. Είναι η μαργαρίτα.
3. Τρώνε τα ζώα τους ...
4. Ο βλαστός μεταφέρει το ... σε όλα τα μέρη του φυτού.
5. Είναι απαραίτητος για τη ζωή των φυτών.

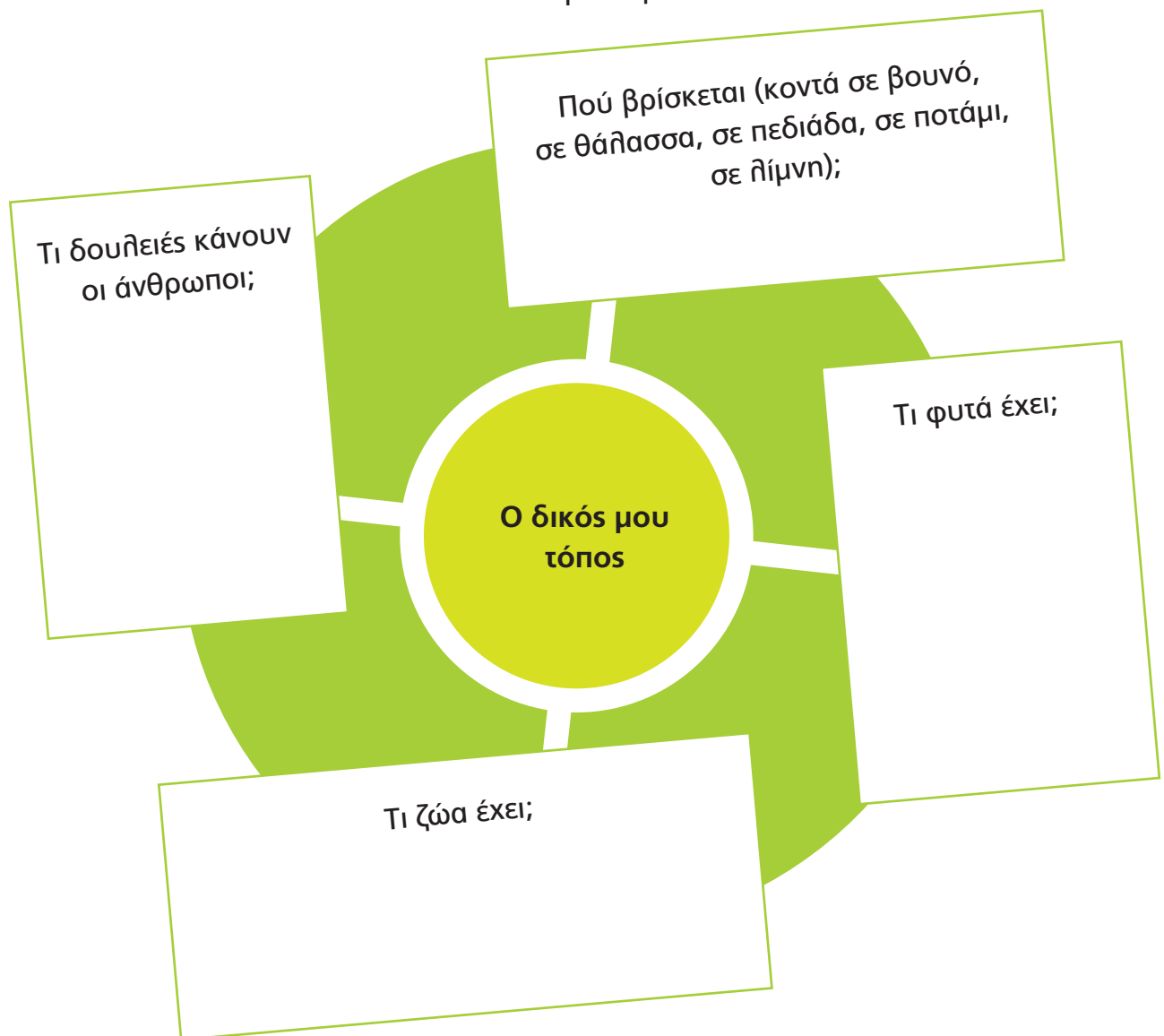

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 22

Πώς είναι ο δικός σου τόπος;

Οι ερωτήσεις θα σε βοηθήσουν να συμπληρώσεις την αράχνη του τόπου σου με λέξεις ή σκίτσα.

Ζωγράφισε σε ένα λευκό χαρτί μια χαρακτηριστική εικόνα του τόπου σου.

Κολλήστε τις ζωγραφιές σας σε ένα μεγάλο χαρτόνι, τη μια δίπλα στην άλλη, και δώστε έναν ταιριαστό τίτλο.

Συμπλήρωσε τα κείμενα ή τις εικόνες στις παρακάτω πινακίδες.

Μην απομακρύνετε από τον δρόμο και τα μονοπάτια.

Μην κόβετε λουλούδια.

.....
.....

.....
.....

Μην πετάτε σκουπίδια.

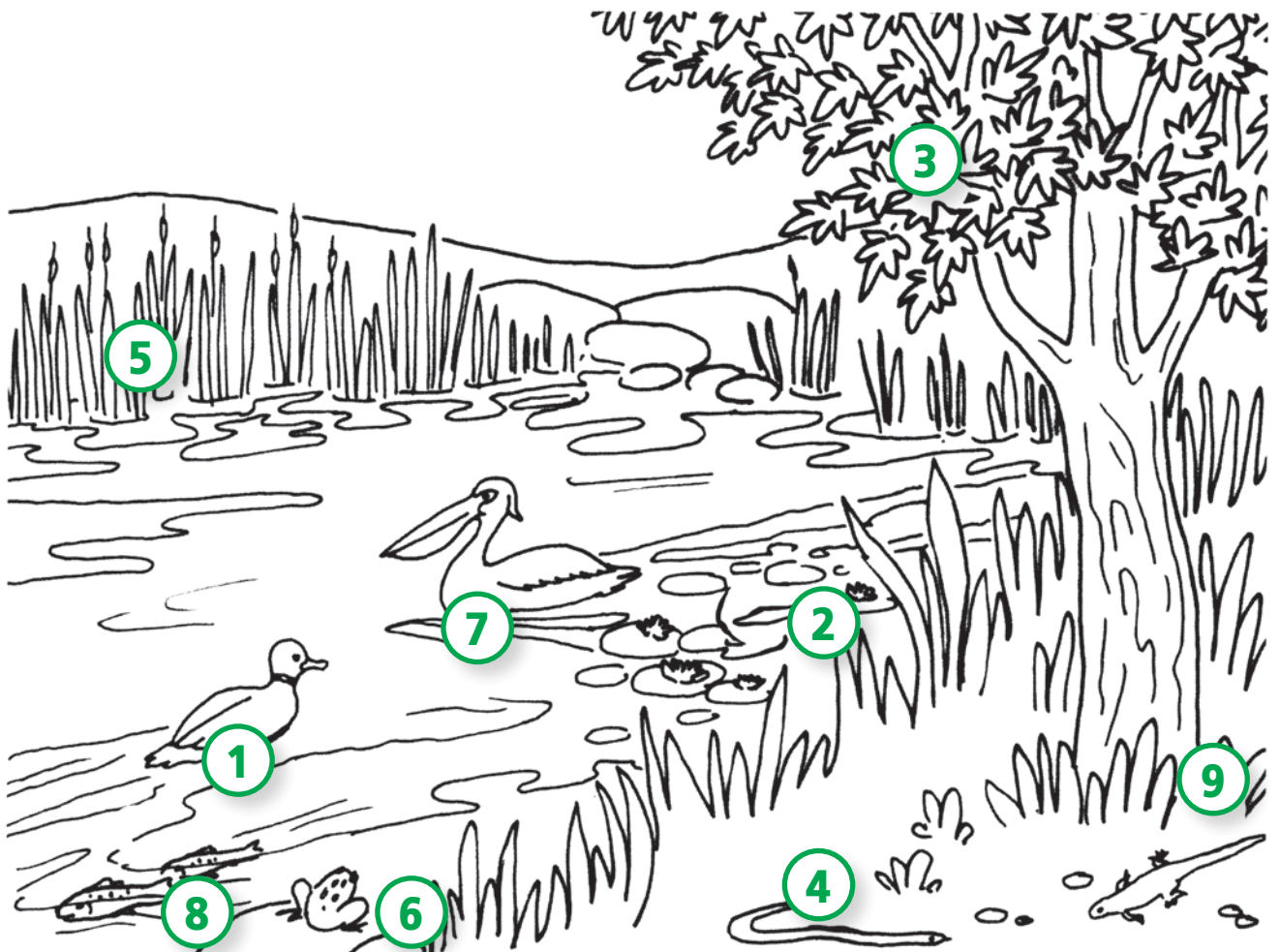
Απαγορεύεται το κυνήγι.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 24

Κατοικώ
σε μια λίμνη

Γράψε δίπλα σε κάθε ζώο και φυτό τον αριθμό που έχει στην εικόνα.

Πελεκάνος

Βάτραχος

Πλάτανος

Καλάμια

Πάπια

Πέστροφα

Σαύρα

Νούφαρα

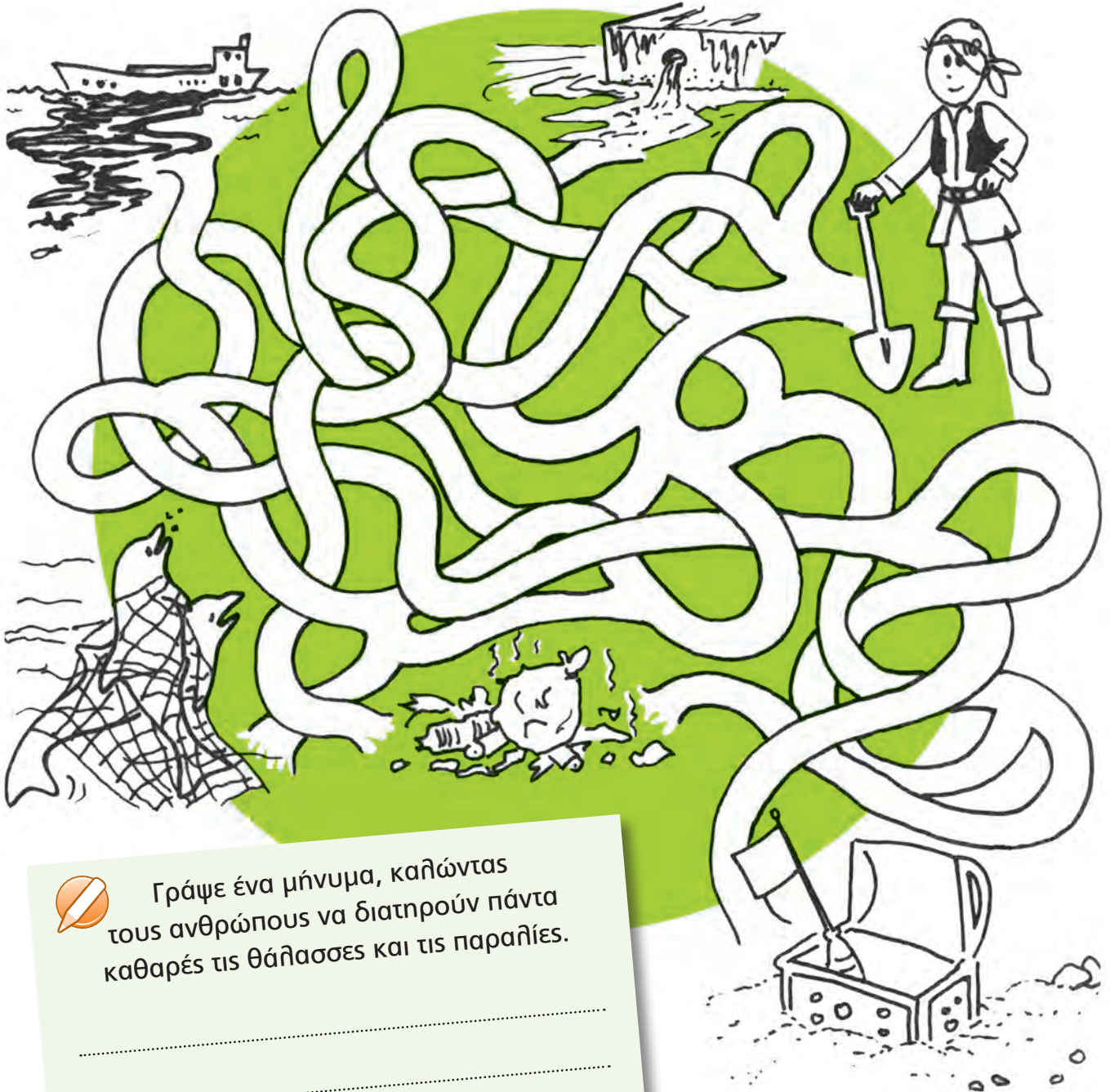
Νερόφιδο

25 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Βρίσκω τον θησαυρό

Βοήθησε τον Κυριάκο να βρεί τον θησαυρό.

Γράψε ένα μήνυμα, καλώντας τους ανθρώπους να διατηρούν πάντα καθαρές τις θάλασσες και τις παραλίες.

.....

.....

.....

.....

Ο θησαυρός είναι οι καθαρές θάλασσες και παραλίες.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 26

Ο κύριος Αγκάθης

Η πρώτη αιτία θανάτου για τους νεαρούς σκαντζόχοιρους είναι τα γεωργικά φάρμακα, που χρησιμοποιούν οι αγρότες και οι κηπουροί. Τα φάρμακα αυτά δηλητηριάζουν τις κάμπιες και τα έντομα. Μαζί, όμως, δηλητηριάζουν και τους σκαντζόχοιρους που τα τρώνε. Αλλά κι αν ακόμα γλιτώσουν από τα φυτοφάρμακα, κινδυνεύουν να χάσουν το σπίτι τους. Τα ζώα αυτά ζουν στους θάμνους που σχηματίζουν φυσικούς φράχτες στα χωράφια. Οι άνθρωποι ξεριζώνουν τους θάμνους κι έτσι οι σκαντζόχοιροι δεν είναι πια ασφαλείς.

Διασκευή από κείμενο της Μαριάννας Κουτάλου
Εφ. *Οι ερευνητές πάνε παντού*, 27 Μαΐου 2001

Παίρνω συνέντευξη από τον κύριο Αγκάθη. Τον ρωτώ για τη ζωή του στους αγρούς και για τα προβλήματά του.

Μαθητής: Καλημέρα σας, κ. Αγκάθη. Μπορώ να σας ρωτήσω πού μένετε;

κ. Αγκάθης: Μένω στους κήπους, στα χωράφια και τα δάση.

Μαθητής: Τι τρώτε;

κ. Αγκάθης: Τρώω κάμπιες, φίδια και έντομα.

Μαθητής: Από τι κινδυνεύετε;

κ. Αγκάθης:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

27 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ημερολόγιο μιας επίσκεψης

Πριν από την επίσκεψη

Τόπος:

Ημερομηνία:

Τρόπος μετακίνησης (με τα πόδια, με λεωφορείο...):
.....

- 1** Έχουμε μάθει ότι σε κάθε τόπο ζουν διαφορετικά είδη φυτών και ζώων.
Κατά την επίσκεψή μας, ποια φυτά και ζώα πιστεύεις ότι θα συναντήσουμε;

ΦΥΤΑ	ΖΩΑ

- 2** Κατά την επίσκεψή μας, νομίζεις ότι θα συναντήσουμε ανθρώπους;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν ναι, τι νομίζεις ότι θα κάνουν εκεί;

--

- 3** Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης, κάθε μέλος της ομάδας αναλαμβάνει έναν ρόλο: **να ζωγραφίσει, να κρατήσει σημειώσεις, να φωτογραφίσει, να πάρει συνέντευξη, να μαζέψει χαρακτηριστικά αντικείμενα (πέτρες, χώμα, φύλλα, φτερά κτλ.).**

Υπογράμμισε ένα από τα παραπάνω που θα ήθελες να κάνεις.

- 4** Γράψε τι χρειάζεται να πάρεις μαζί σου για να μπορέσεις να κάνεις τη δουλειά σου.

--

Κατά την επίσκεψη

- Παρατηρώ με προσοχή το τοπίο γύρω μου.
- Ακούω τους ήχους.
- Βλέπω τα χρώματα.
- Μυρίζω.
- Προσέχω ποια ζώα και φυτά υπάρχουν γύρω μου και τα ονομάζω.
- Παρατηρώ τι κάνουν οι άνθρωποι γύρω μου.

Μετά την επίσκεψη

1 Χρωμάτισε το κουτάκι με το χρώμα που υπήρχε περισσότερο γύρω σου.

2 Σημείωσε πέντε ζώα και πέντε φυτά που συνάντησες.

3 Γράψε τι έκαναν οι άνθρωποι που συνάντησες.

4 Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης, ο καθένας μας έκανε κάτι. Γράψε τι ακριβώς έκανες εσύ.

5 Χωριζόμαστε σε ομάδες.

- Κάθε ομάδα προσπαθεί να παρουσιάσει ένα στιγμιότυπο από την επίσκεψη. Μπορούμε να γράψουμε διαλόγους, να παίξουμε παντομίμα, να μιμηθούμε χαρακτηριστικά φυτά και ζώα ή ασχολίες ανθρώπων που παρατηρήσαμε.
- Κάθε ομάδα συνθέτει μια εικόνα για τον τόπο της επίσκεψης. Χρησιμοποιούμε τα αντικείμενα που μαζέψαμε, τις φωτογραφίες που βγάλαμε, τα σκίτσα και τις ζωγραφιές που φτιάξαμε.

28 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ακοηουθώ τη
σταγώνα...

Έφτιαξες τη μηχανή σου; Ωραία! Ακοηούθησε τώρα το ταξίδι της σταγώνας. Συμπλήρωσε στο κείμενο τις ηέξεις που ηείπουν.

(σύννεφα, χιονιού, θάλασσα, ουρανό, αέρας, βροχής, χιονοπόημο, σταγόνες)

Ταξιδεύουμε στη Κάνει πολλή ζέστη.
Γύρω μας εξατμίζονται και ανεβαίνουν
στον Ανεβαίνουμε κι εμείς μαζί με αυτές.
Πετάμε, πετάμε!!!
Μπήκαμε μέσα στα Στην αρχή ήταν άσπρα.
Σιγά σιγά έγιναν πυκνά και γκριζα. Φυσάει
Κάνει κρύο. Αστραπές και βροντές ταρακουνούν τη μηχανή μας.
Χοντρές σταγόνες αρχίζουν να πέφτουν στη γη.
Εδώ πάνω κάνει παγωνιά. Γύρω μας στριφογυρίζουν ηευκές νιφάδες
..... και πέφτουν στη γη. Κατεβαίνουμε κι εμείς μαζί
τους. Προσγειωνόμαστε στην αυή του σκολείου και αρχίζουμε
να παίζουμε

ΒΟΗΘΕΙΑ!

Ποπό! Τι έχει συμβεί;
Απ' το νερό έχει φύγει το «ρ».
Φαίνεται θα 'χει εξατμιστεί.
Μ' αυτό το νεό για πες μου,
τι θα μπορούσε να κάνει κανείς,
ούτε το πηλοίο πηλεί εκεί μέσα
ούτε μπορείς να πηλυθείς
ούτε ο μύλος μπορεί να γυρίσει
ούτε τα ψάρια βρίσκουν τροφή.
Κι υπάρχει ακόμα και κάτι σπουδαίο:
Αυτό το νεό μπορείς να το πιεις;
Δεν είναι πόσιμο, καθάριο,
κρυστάλλινο και δροσερό.
Θέλητε να σας πω τι είναι;
Είναι νερό στεγνό, στεγνό.
Φωνάξτε τον δήμαρχο,
τον πρόεδρο, τον δικαστή.
Μα τι θα κάνουμ' επιτέλους
χωρίς νερό, χωρίς πηγή;
Μα θα του δώσουμε το «ρ» του
κι αυτό θα τρέξει στη στιγμή.

Πώς είναι το πόσιμο νερό;

Από *Το βιβλίο με τα λάθη* του Τζάνι Ροντάρι,
Εκδόσεις Τεκμήριο

Διάβασε το κείμενο και υπογράμμισε τι μπορεί να κάνει κανείς με το νερό.

30 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τα σπίτια σε
διάφορους τόπους

Με τη βοήθεια των εικόνων και των κειμένων που είναι στο βιβλίο σου, στη σελίδα 103, βάλε ✓ στην απάντηση που πιστεύεις ότι είναι σωστή.

Τα σπίτια είναι χτισμένα από πέτρα,
γιατί υπάρχει άφθονη σε εκείνο τον τόπο.
γιατί είναι ελαφριά και χτίζεται εύκολα.
για να γλιστρούν εύκολα τα νερά της βροχής.

Η στέγη τους δεν είναι επίπεδη,
για να γλιστρά η σκόνη που πέφτει πάνω.
για να γλιστρούν τα νερά της βροχής και τα χιόνια.
για να κάνουν τα παιδιά τσουλήθρα.

Τα σπίτια έχουν μικρά παράθυρα:
Γιατί έτσι είναι πιο όμορφα.
Για να παραμένουν δροσερά, όταν έχει πολλή ζέστη.
Για να κρύβονται οι άνθρωποι.

Οι λευκοί τοίχοι των σπιτιών σου θυμίζουν:
Ένα μπουκέτο λευκά τριαντάφυλλα.
Τις λευκές νιφάδες του χιονιού.
Τον λευκό αφρό από το κύμα της θάλασσας.
(Σκέψου τι υπάρχει γύρω από τα κυκλαδίτικα νησιά.)

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 31

Φτιάχνω το δικό μου λεξικό

1 Διάλεξε λέξεις σχετικές με τον καιρό.

2 Σκέψου και αποφάσισε με ποιο τρόπο θα εξηγήσεις κάθε λέξη (με άλλες λέξεις ή με εικόνα).

3 Αποφάσισε με ποιο τρόπο θα τοποθετήσεις τις καρτέλες, για να φτιάξεις το λεξικό:

- με αλφαβητική σειρά
- κατά θέματα (π.χ. λέξεις που αφορούν τη βροχή, τον ήλιο, τον άνεμο).

4 Αρίθμησε τις καρτέλες.

5 Φτιάξε τα εξώφυλλα.

6 Δείξε το λεξικό στους φίλους σου και εξήγησέ τους πώς το έφτιαξες.

Για κάθε υλικό σώμα, σημείωσε από δύο ✓ στα σωστά κουτάκια.

Υλικά σώματα	Στερεό	Υγρό	Αέριο	Αλλάζει εύκολα σχήμα	Δεν αλλάζει εύκολα σχήμα
 Νερό της βρύσης					
 Ψαλίδι					
 Αέρας στο μπαλόνι					
 Πορτοκαλάδα					

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 33

Παίζω και θυμάμαι

1 Συμπλήρωσε τη μεσοστιχίδα του θεού των ανέμων.

Φυσάει ο... — — — — —
— — — — — Η ενέργεια του ήλιου.
— — — — — Γυρίζει τους νερόμυλους.
— — — — — Φωτίζει το δωμάτιο.
— — — — — Mas θερμαίνει.
— — — — — Το άλεθαν παλιά
— — — — — στους νερόμυλους.

2 Βάλε Σ για το σωστό και Λ για το λάθος.

- Το βαμβάκι είναι φυσικό υλικό.
- Το νερό είναι ζωντανός οργανισμός.
- Τα υγρά αλληάζουν εύκολα σχήμα.
- Τα αέρια κυλάνε.
- Το άδειο μπουκάλι είναι γεμάτο αέρα.
- Οι πέτρες αναπνέουν.

34 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Καλό ταξίδι!

Ημερομηνία: 15-03-2006
 Ώρα: 6:30
 Πλοίο: Βεόφιλος
 Από - Προς: Πειραιάς - Μυτιλήνη
 Αριθμός Καμπίνας: 563
 Συνολικός ναύλος: 70 €
 Ονοματεπώνυμο: Δημήτρης Βασώνης

**ΝΑΥΤΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
«ΑΙΟΛΟΣ»**

Ημερομηνία: 15-03-2006 Ώρα: 6:30
 Πλοίο: Βεόφιλος
 Από - Προς: Πειραιάς - Μυτιλήνη
 Αριθμός Καμπίνας: 563
 Συνολικός ναύλος: 70 €
 Ονοματεπώνυμο: Δημήτρης Βασώνης

Συμπλήρωσε με τις πληροφορίες που θα βρεις στο εισιτήριο το κείμενο που ακολουθεί:

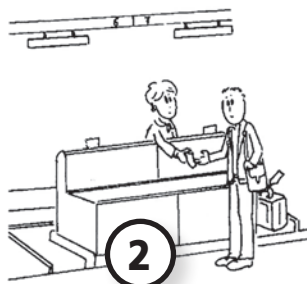
Ο ταξίδεψε στις με το πλοίο
 από τον για τη
 Το πλοίο αναχώρησε στις Το εισιτήριο κόστισε
 ευρώ. Η καμπίνα του είχε αριθμό.....
 Εκεί κοιμήθηκε και ξεκουράστηκε.

Παρατήρησε τις εικόνες και βάλε στις προτάσεις τον αριθμό που ταιριάζει:

ΑΡΑ	ΓΡΑΜΜΗ	ΠΤΗΣΗ	ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ	ΠΤΑΝ	ΑΠΟΤΕΙΜΕΝ
15.05	OLYMPIC	0AL 232	LONDON	17	DEPARTED
15.30	ALITALIA	AZ 721	ROME	06	ON TIME
15.55	AEGEAN	AEG 530	PARIS	09	ON TIME
16.10	CYPRUS	CYPR 27	Nicosia	02	CANCELLED
16.45	MALEV	MA 302	BUDAPEST	16	ON TIME

1

2

3

4

- Δίνω για έλεγχο το εισιτήριό μου και τις αποσκευές μου.
- Βρίσκω τις πληροφορίες που χρειάζομαι για την πτήση μου.
- Παίρνω τις αποσκευές μου.
- Κάθομαι στη θέση μου και δένω τη ζώνη ασφαλείας.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 35

Σταυρόλεξο

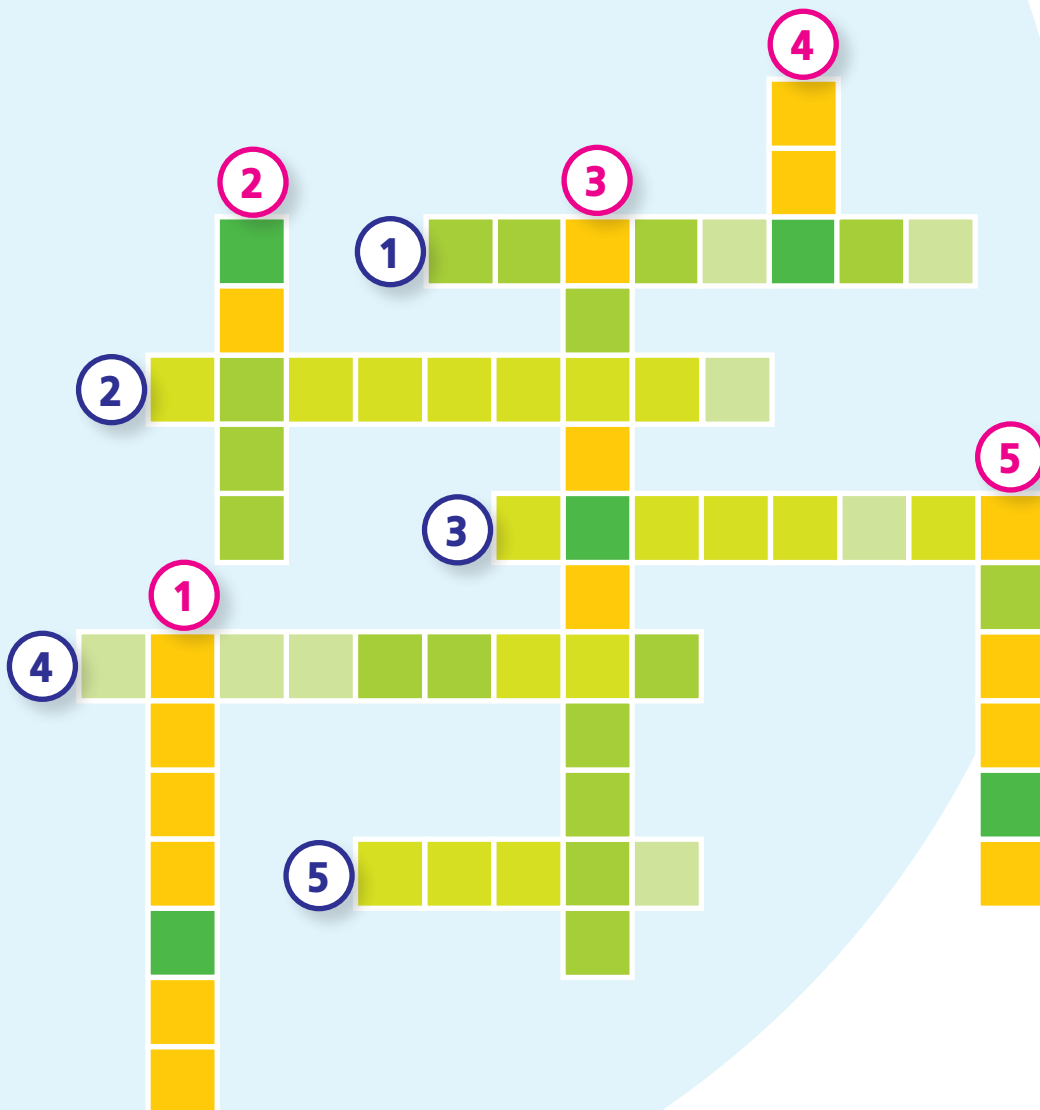

Οριζόντια

1. Φοράω κράνος όταν οδηγώ ...
2. Ο πιλότος οδηγεί το ...
3. Επικοινωνούμε και με το ...
4. Είναι κι αυτό ένα μέσο συγκοινωνίας.
5. Όταν έχει φουρτούνα, δεν ταξιδεύει.

Κάθεται

1. Τα κινούμενα σχέδια είναι η αγαπημένη μου ...
2. Τρέχει πάνω στις ράγες.
3. Δεν αγοράζω όλα όσα βλέπω στις ...
4. Αποφεύγω τις εκπομπές με ...
5. Ο πιο σημαντικός τρόπος επικοινωνίας είναι η ...

Η Ανθή και ο Κυριάκος έφεραν στο σχολείο φωτογραφίες από διαφορετικούς χώρους που επισκέφτηκαν σε ταξίδια με τους γονείς τους. Μπορείς να μαντέψεις από πού είναι οι λεπτομέρειες που δείχνουν οι φωτογραφίες;

Σημείωσε τις σωστές λέξεις κάτω από τις φωτογραφίες.
(*αρχαίος ναός, αρχοντικό, κάστρο, καλντερίμι*)

.....

.....

.....

.....

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 37

Ένας πίνακας μιλάει

Ο Νικηφόρος Λύτρας, σε αυτό τον πίνακα, ζωγράφισε μια σκηνή από τη ζωή των παιδιών σε παλιότερη εποχή. Ζωγράφισε με προσοχή τα πρόσωπα, τα ρούχα που φορούν και τα αντικείμενα που κρατούν ή βρίσκονται γύρω τους.

Παρατηρήστε τον πίνακα.

Ποιο έθιμο δείχνει ο πίνακας;

Τι φοράνε τα παιδιά;

Τι μουσικά όργανα κρατούν;

Τι αντικείμενα βρίσκονται γύρω τους;

Το έθιμο αυτό διατηρείται και σήμερα. Πώς θα έφτιαχνε ένας ζωγράφος μια εικόνα με το ίδιο θέμα στη σημερινή εποχή;

38 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τι κάνεις στον
ελεύθερο χρόνο σου;

Ζητώ από τον διπλανό ή τη διπλανή μου να σημειώσει με ✓ στο ερωτηματολόγιο τρεις από τις παρακάτω δραστηριότητες με τις οποίες ασχολείται, όταν έχει ελεύθερο χρόνο.

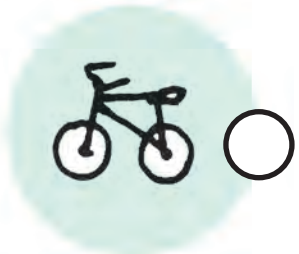
1. Παίζω μουσική.

6. Παίζω μπάλα με φίλους.

2. Παίζω ηλεκτρονικά παιχνίδια.

7. Κάνω ποδήλατο.

3. Βλέπω τηλεόραση.

8. Κάνω προπόνηση.

4. Ζωγραφίζω.

9. Διαβάζω βιβλία.

5. Παίζω με τα παιχνίδια μου.

10. Πάω στον κινηματογράφο ή στο θέατρο.

Παρουσίασε τώρα στην τάξη πώς προτιμά να περνά τον ελεύθερο χρόνο του ο διπλανός ή η διπλανή σου.

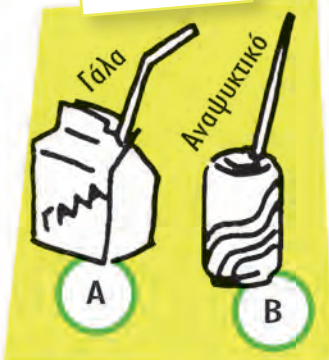
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 39

Διαλέγω τι τρώω

Ποιες από τις παρακάτω τροφές θα διάλεγες στα γεύματά σου;
Κύκλωσε την προτίμησή σου.

Πρωινό

Δεκατιανό

Μεσημεριανό

Απογευματινό

Βαθμολόγησε την κάθε επιλογή σου. Σημείωσε 10 αν διάλεξες α και 5 αν διάλεξες β. Μετά πήγαινε στο μηλοκάκι με τη λέξη ΣΥΝΟΛΟ και κάνε την πρόσθεση. Πόσους βαθμούς συγκέντρωσες;

Βραδινό

Αν συγκέντρωσες 25-30: Η διατροφή σου πρέπει να αλλιάξει ριζικά!

Αν συγκέντρωσες 35-40: Χρειάζεται να κάνεις μερικές αλλαγές στη διατροφή σου.

Αν συγκέντρωσες 45-50: Μπράβο, ξέρεις να διαλέγεις σωστά τι τρως.

Πρωινό:

Δεκατιανό:

Μεσημεριανό:

Απογευματινό:

+ Βραδινό:

ΣΥΝΟΛΟ:

40 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

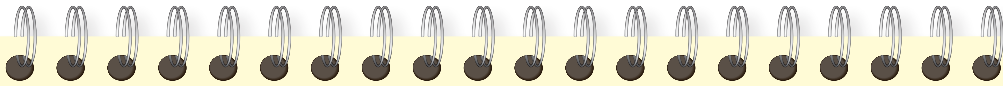
Φτιάχνω
ένα παιχνίδι

Τι χρειάζομαι;

Χάρτινο κουτί παπουτσιών
Κορδέλες, μαλλί
Πανάκια
Κουμπιά, χάντρες
Π्लाστικά καπάκια
Σφουγγαράκια
Υγρή κόλλα
Ψαλίδι

Οδηγίες:

1. Με αυτά τα υλικά και πολλή φαντασία φτιάξε ένα παιχνίδι.
2. Δώσε στο παιχνίδι που έφτιαξες ένα όνομα.
.....
Ζωγράφισέ το.

Σε ποιον θα ήθελες να το χαρίσεις και γιατί;

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 41

Τακτοποιώ
τη βιβλιοθήκη

Τα βιβλία της βιβλιοθήκης μπερδεύτηκαν.

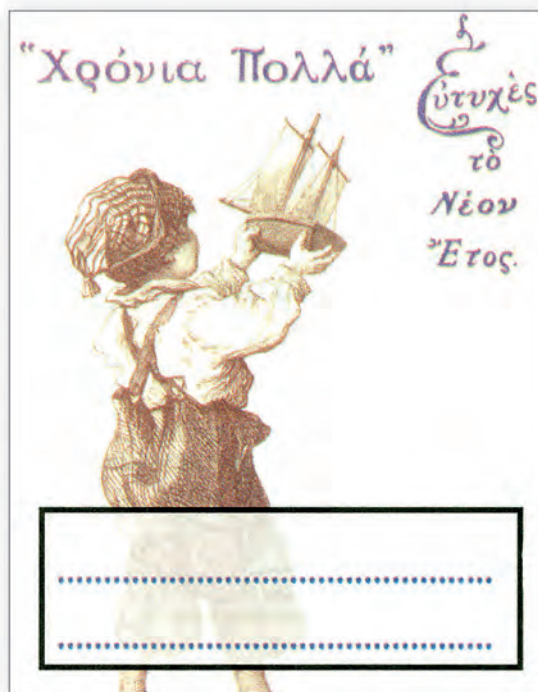
- Σε ποιο ράφι θα βάλεις κάθε βιβλίο;
- Γράψε τίτλους στα κενά βιβλία, αρχίζοντας από αυτά που μόλις τακτοποίησες. Συμπλήρωσε τα υπόλοιπα κενά με τίτλους βιβλίων που έχεις διαβάσει και που ταιριάζουν σε κάθε ράφι.

42 ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ευχές...

Παρατήρησε προσεκτικά τη ζωγραφιά κάθε κάρτας και συμπλήρωσε σε καθεμιά την ευχή που ταιριάζει.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 43

Γενέθλια

Ποιο μήνα έχεις γεννηθεί εσύ; Και οι συμμαθητές σου;
Σημείωσε τον αριθμό των μαθητών που έχουν γεννηθεί σε κάθε μήνα
στο αντίστοιχο κουτάκι.

• Τον χ _____ έχουν γεννηθεί μαθητές.

• Την ά _____ έχουν γεννηθεί μαθητές.

• Το κ _____ έχουν γεννηθεί μαθητές.

• Το φ _____ έχουν γεννηθεί μαθητές.

Σε ποια εποχή έχουν γεννηθεί περισσότεροι μαθητές και σε ποια λιγότεροι;

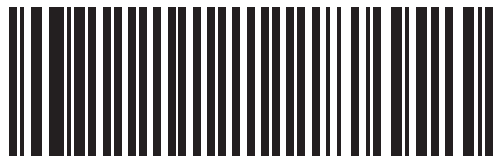
Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.

Κωδικός Βιβλίου: 0-10-0044
ISBN 978-960-06-2501-1

ITYE
"ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ"
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ & ΕΚΔΟΣΕΩΝ

(01) 000000 0 10 0044 3